

RÉSZLETES ÚTMUTATÓ:

AZ OLAJFESTÉSZET ANYAGAI

SZERZŐ: NAGY KRISZTIÁN - KINVA

KINVA.ART

1. oldal

*Ajánlom ezt a könyvet mindenkinek aki a festészet útját járja,
legyen az akár kezdő vagy haladó.*

© Nagy Krisztián

Ez a kiadvány a szerző, Nagy Krisztián tulajdona, a kiadvány ingyenes, szabadon átadható másnak. A kiadványban szereplő információkat, részben vagy egészben csak a szerző jóváhagyásával lehet bármilyen módon újra közölni, egyéni olvasáson túl felhasználni!

Nagy Krisztián
6500. Baja,
Harmat u. 28.
www.artakademia.hu

ELŐSZÓ

Festőszerek – a bűvös üvegek, tubusok és fiolák, amelyek első látásra talán inkább vegytanórára, mint műteremre emlékeztetnek.

Amikor először lépsz be egy művészellátóba, a polcokon sorakozó olajok, hígítók, lakkok dzsungelének látványa olyan érzés lehet, mintha egy ismeretlen nyelven beszélnének hozzád. „Mi a különbség a lenolaj és a standolaj között? Mikor használjak terpentint, és mikor szagtalan hígítót? Mire jó a dammár-lakk, mit csinál a szikkatív, és tényleg létezik oldószermentes olajfestés?” – a kérdések gyorsabban szaporodnak, mint ahogy egy kezdő ecset hegyére festék kerül.

Ez az útmutató ezért született. **Nem tankönyv, hanem kalauz:** zsebben hordható térkép a festőszerek világához. A cél, hogy egyetlen pillantással lásd, *mire való* az adott üveg vagy tubus, *hogyan* és *mikor* érdemes használni, és melyikhez nyúlj, ha épp áttetsző lazúrt, vastag impasztót vagy villámgyors száradást szeretnél.

- **Kezdőknek** biztonsági korlát: pontosan tudni fogod, melyik szerrel nem lehet nagyot hibázni, mi az, amit csak óvatosan csepegtess.
- **Haladóknak** inspiráció: új médiumok, kevésbé ismert keverékek nyithatnak friss lehetőségeket a palettán.
- **Akrilosoknak** útjelző: megmutatjuk, hogy az olajjal sem kell feltétlenül terpentinfüstben úszni – léteznek szagtalan, sőt vízzel hígítható alternatívák is.

Ha még sosem próbáltad a klasszikus olajokat, itt lesz a kapaszkodó; ha pedig évek óta festesz, talán pont most bukkansz rá egy új kedvenc médiumra. **Lapozz bele bátran, pipáld ki, amid már megvan, és jelöld, amit érdemes beszerezni.**

A festőkészleted nem csupán eszközök gyűjteménye – **szövetséges, társ** a kifejezés szabadságához. Remélem, ez a lista eloszlatja a ködöt a polcok üvegei körül, és kedvet ad a kísérletezéshez.

Véggy egy tiszta palettát, csöppents rá lenolajat vagy citrus hígítót, és hagyd, hogy a festőszerek ne akadályai, hanem hídjai legyenek a fantáziádnak és a vásznadnak.

Jó felfedezést kívánok!

KINVA (Nagy Krisztián)

festőművész & oktató

1.

OLAJFESTÉK TÍPUSAI

- **Hagyományos olajfesték** – Finomra őrölt pigment és lenolaj elegye, sűrű, pasztás állaggal. Oldószerrel vagy olajjal hígítható; a palettán dús, testes vagy lazúrvékony festék is keverhető belőle.
- **Vízben hígítható olajfesték** – A kötőanyagot úgy módosítják, hogy vízzel is elegyedjen, ezért terpentin és hígító nélkül használható. Ecsetmosáshoz is elég a csapvíz; kizárólag a gyártó saját (vízbarát) médiumaival érdemes keverni. De a hagyományos olajfestékkel és annak festőszereivel is használható, ez esetben elveszíti vízzel keverhető jellemzőjét.
- **Alkyd-gyanta alapú olajfesték** – Hagományos pigment, de a kötőanyagában alkyd-gyanta is van, ezért az olajfestékhez képest többszörösen gyorsan szárad (akár egy nap alatt érintés szárazzá válik). Olyankor praktikus, ha rövid határidőre dolgozol, rétegezni szeretnél pár napon belül, vagy plein air után nem akarsz napokig szállítani a nedves képet. Klasszikus olajszínekkel keverhető, a száradási idő ilyenkor középértékre áll be. Hazánkban kapható márka: Windsor Newton - Griffin Alkyd

Minőségi kategóriák, amikor festéket választasz

Studio / Student

Olcsóbb sorozat, több töltőanyaggal (kréta, kaolin), mérsékelt pigment aránnyal. A színek fényállósága elfogadható, de változó lehet. Ideális nagy felületekhez, tanulmányokhoz és kezdőknek, ahol a mennyiség fontosabb, mint a maximális tisztaság.

Fine / Artist / Professional

Magas pigment-tartalom, kevés adalék, egy-pigmentes színek is gyakoriak. Stabil fényállóság, finom szemcseméret: tökéletes akkor, ha végleges alkotást, finom tónusátmenetet vagy gazdag, keverhető árnyalatokat szeretnél elérni. (Egyes gyártók külön kategóriaként hozzák forgalomba a Fine és az Artist minőséget, ilyenkor a Fine közepes minőséget jelent, a Stúdió és az Artis között)

Kézműves / Extra-fine / Handmade

Legtöbbször 100 % pigment tartalmúak, gyakran töltőanyag nélkül, kézi vagy lassú hengermalom-őröléssel. Olyan ritka, természetes vagy történelmi pigmenteket is tartalmazhat, amelyek különleges fénnel, szemcsézettséggel vagy fedőképességgel bírnak. Múzeumi minőségű munkákhoz, restauráláshoz, illetve ha ki akarsz élvezni egy-egy luxus-szín karakterét.

Gyakorlati útmutató

- **Kezdő palettához** bőven elég a studio vagy a jó minőségű artist sorozat; később vehetsz néhány kézműves tubust olyan kedvenc színekből, ahol valóban számít a tisztaság.
- Vastag, texturált impasztónál a studio festékek töltőanyaga nem zavaró, mert a felület struktúrája elvonja a figyelmet.
- Finom lazúroknál, bőr- és fényeffekteknél az artist vagy kézműves festék ultratiszta pigmentje látványosan szebben viselkedik.
- Ha gyors rétegezés kell, válassz alkyd-alapú festéket, vagy keverd a hagyományos színeidhez; így megtarthatod a jól bevált tónusokat, mégis hamarabb szárad a kép.

2.

OLDÓSZEREK ÉS HÍGÍTÓK

A legtöbb olajfestéknél a sűrű, tubusból kinyomott masszát valamivel „meg kell járatni”, hogy lazúrra, ecsetbarát állagra híguljon. Erre szolgálnak az oldószerek és hígítók – de nem mindegy, melyik üveg után nyúlsz.

1. Művészterpentin

A terpentin a fenyőgyanta lepárlásából származó illóolaj. Az igényes – „artist quality” azaz Művész Terpentin, vagy Balzsam Terpentin – változat nagy tisztaságú: átlátszó, enyhén sárgás folyadék, amely könnyen oldja az olajfestéket, a természetes gyantákat (dammár, masztix) és a frissen száradó festékréteget is.

Előnye: gyorsan párolog, így a hígított réteg hamar matt, „sovány” felületet képez, amelyre következő nap már lehet is dolgozni.

Hátránya: erős, jellegzetes fenyőszag; gőzei nagy mennyiségben fejfájást, irritációt okozhatnak. Mindig jól szellőző helyen, zárt edényben tartsd, és ne feledd, gyúlékony.

Nem cserélhető le háztartási „gyökér terpentinnel”! A barkácsboltok olcsó változata gyantamaradékot, vízdoldható sókat tartalmazhat; ezek lassan, de biztosan ragacsos felületet, sárgulást vagy festékrepedezést okoznak.

2. White Spirit – ásványi hígító, lakkbenzin

A white spirit kőolajszármazék; festékhígító, lakkbenzin, szintetikus terpentin néven árulják. Kémiaileg rokon a művészterpentinnek, de **teljesen más eredetű**: nem fenyőgyantából, hanem kőolajból készül.

Előny: olcsó, könnyen beszerezhető, jól oldja az olajfestéket és a lakkrétegeket is. Kis mennyiségben a festékbe keverve remekül „soványít”.

Hátrány: jellegzetes petróleumszag, mely ugyanolyan irritáló lehet, mint a terpentin. Száradása lassabb, a festék kissé fénytelennebb, porózusabbá válhat, ha túl sokat keversz bele.

Ha csak gyakorló vázlatot, tanulmányt készítesz, a white spirit jó, olcsó megoldás. Végleges, nagy értékű képhez viszont érdemesebb a tisztább, illó művészterpentin vagy legalább a jobb minőségű, víztiszta lakkbenzint választani.

3. Szagtalan ásványi hígító

Ez is white spirit, csak hogy a gyártás végén a szagért felelős kéntartalmú molekulákat kiszűrik. Ettől szinte szagtalan – és pont ez a trükk: **a veszély nem a szag, hanem a párolgó oldószer.** Attól, hogy nem érzed, ugyanúgy terheli a tüdőt és a központi idegrendszert.

Előny: kényelmesebb beltérben; nincs terpentinillat, kevésbé zavaró festőműteremben vagy otthoni szobában.

Hátrány: a „láthatatlan” gőz könnyen becsapja az embert, ezért ugyanúgy kell szellőztetni, zárható edényben tárolni, és elzárni a nyílt lángtól.

A művészellátóban kapható White Spirit, tökéletesen helyettesíthető a háztartási festékboltban árult Lakbenzin hígítóval.

4. Növényi eredetű (citrus-, levendula-,) oldószerek

Természetes, biológiailag lebomló alternatívák. A legismertebb a narancsolaj alapú citrus hígító: kellemes, édeskés illatú, lassabban párolog, és kevésbé mérgező, mint ásványi társai.

Előny: környezet- és egészség barátabb, a levegőt sem tölti meg nehéz petrolszaggal.

Hátrány: drágább, és mivel lassan párolog, a festékréteg is lassabban szárad. Kevés is elég belőle – túlzott mennyiség esetén olajos foltot hagyhat a festékben.

Miért fontos, hogy mikor melyiket használod?

Az olajfestés egyik arany szabálya a **„soványra zsírost”** (fat-over-lean). A kép alsó rétegéhez több hígítót keverünk, hogy „soványabb”, gyorsabban száradó filmréteget kapjunk. Ahogy haladunk felfelé, egyre kevesebb oldószert és egyre több olajat vagy médiumot adunk a festékhez, ettől „zsírosodik” – rugalmasabb, tartósabb lesz, és nem reped meg az alatta lévő.

- **Terpentin és white spirit** kiváló az első, aláfestő lazúrokhoz.

- **Szagtalan hígító** kényelmes, de ne feledd, rejtve marad a gőze – szellőztess!
- **Citrus hígító:** ha oldószert szeretnél, de mellőznéd a szorongató szagot, vállald a lassabb száradást.

Miért kell az oldószer a gyantákhoz is?

A festőműhely polcain nemcsak olajokat, hanem kemény, üveges gyantákat – dammárt, masztixot, kopált vagy szintetikus alkyd-gyantát – is találsz. Ezek a gyanták szilárd, kristályos anyagok: **önmagukban nem keverednek az olajfestékkel**, előbb folyékony állapotba kell hozni őket. Ezt pedig kizárólag egy **illó oldószerrel** lehet elérni. (léteznek olajban oldott gyanták is, ezek az un. “olaj lakkok”, pl. borostyán lakk, kopáll lakk stb. de ezek ritkák és ezzel most nem foglalkozunk, ráadásul olykor ezekben is van oldószer is).

- A dammár- vagy masztixkristályt például finomra törve terpentinbe áztatják, amíg átlátszó szirup nem lesz belőle.
- A egyes kopál és egyes modern alkyd-gyanták szintén oldószerben (sokszor white spiritben) válnak festhetővé.

Amint a gyanta feloldódott, **már keverhető olajjal**, és megszületik a klasszikus „festőszer”: egy olyan médium, amely egyszerre ad ragyogó fényt, rugalmasságot és erős védőfilmet a festéknek. A trükk lényege: **a gyanta hordozóközege mindig tartalmaz oldószert**, különben a szilárd kristályok nem olvadnának össze az olajjal.

Ezért fontos tudnod, hogy ha „**gyantás médiumot**” (pl. dammár-olaj keveréket, alkyd gélt), lakkot használsz, akkor – bár lehet,

hogy már nem érzed a szagot – valójában **oldószer is kerül a festékedbe**. A festés közben ez elpárolog, a gyanta pedig az olajjal együtt megszilárdul a felületen, csillogó és tartós réteget képezve.

Összefoglalva:

- **Oldószer nélkül a gyanta nem oldódik**, tehát minden gyantatartalmú festőszerben ott van a terpentin, a white spirit vagy valamelyik szagtalan variánsa.
- Ez az illó komponens elpárolog, **a kész rétegben csak a gyanta és az olaj marad**, amelyek a festést fényesebbé és erősebbé teszik.

Ha tudod, hogy miért kerül oldószer a gyantás médiumba, könnyebben eligazodsz a flakonok feliratain, és tudatosabban döntesz arról is, mikor, milyen arányban érdemes használni őket.

3.

SZÁRADÓ OLAJOK

Az olajfesték „lelke” nem a pigment, hanem az a száradó olaj, amely körbeöleli a finomra őrölt színrészcskéket. Amikor ecsetet mártasz a festékbe, valójában egy olyan növényi olajat viszel fel a vászonra, amely lassan – levegő oxigénjével találkozva – polimerizálódik, és szilárd filmmé keményedik. Az olaj választása befolyásolja a száradási időt, a kép végső színárnyalatát és a festékréteg tartósságát is. Nézzük a leggyakrabban használt olajokat, azok előnyeit, hátrányait és tipikus felhasználását.

Lenolaj – a mindennapi „munka ló”

- **Száradási sebesség:** a leggyorsabb a művészi olajok között; vékony rétegben néhány nap alatt érintésszáraz, vastagabban 1-2 hét.
- **Sárgulás:** közepes. Frissen színtelen, ám az évek múlásával enyhe mézszínű árnyalatot vesz fel, főleg ha kevés fényt kap.
- **Előnyök:** erős, rugalmas filmet képez; a legtöbb gyári tubuslenyomás lenolajjal készül, ezért jól kompatibilis a festékekkel. Olcsó és könnyen beszerezhető. Sokféle változata létezik (hidegen sajtolt, finomított, polírozott, sűrített standolaj), így a festő pontosan beállíthatja a viszkozitást és a fényt.
- **Hátrányok:** gyorsabb bőrösödés a palettán; idővel enyhén sötétítheti a nagyon világos színeket.

- **Mikor használd?** Általános médiumként, aláfestéshez, lazúrhoz és fedőecseteléshez egyaránt. Ha biztosra akarsz menni, maradj a lenolajnál – nem véletlenül ez a „műtermi alap”.

Dióolaj – a kristálytisztá alternatíva

- **Száradási sebesség:** közepes; lassabb a lenolajnál, de gyorsabb a mák- és a pórsáfrányolajnál.
- **Sárgulás:** csekély. Az olaj maga áttetsző aranyszínű, idősebben is kevésbé változtatja a fehér és pasztell tónusokat.
- **Előnyök:** szép, fényes felületet ad, és kevésbé sárgul, ezért a régi mesterek fehéreihez is gyakran ezt használták.
- **Hátrányok:** némileg puhább filmet képez, mint a lenolaj; drágább, és hűvös, fénytől védett helyen kell tárolni, különben avasodhat.
- **Mikor használd?** Világos színekhez, bőr- és finom fényátmenetekhez, amikor fontos, hogy évek múlva se melegedjen el a tónus. Hasznos keverőolaj lenolaj mellé, ha a sárgulást szeretnéd csökkenteni.

Mákolaj – a szelíd lassító

- **Száradási sebesség:** lassú; vékony rétegben is 1-2 hét, vastagon akár hónapok.
- **Sárgulás:** a legkisebb a hagyományos olajok között, szinte víztiszta marad.
- **Előnyök:** ragyogóan tiszta fehérek és hideg pasztellek érhetők el vele; a lazúrokban megőrzi a pigment áttetszőségét.
- **Hátrányok:** a puhább, ridegebb film miatt nagy felületen könnyebben berepedezhet; lassú száradása miatt türelmet igényel, és a vastag rétegek hosszú ideig sérülékenyek.
- **Mikor használd?** Felső, vékony lazúrokhoz, finom visszfényekhez, amikor a legfontosabb a színhűség. Alsó rétegbe ne alkalmazd vastagon – a „zsíros-a-soványon” elv miatt inkább a festés késői szakaszára tartogasd.

Napraforgó- és pórsáfrányolaj – a halvány tónusok őrei

- **Száradási sebesség:** a leglassabbak; vastag festékben akár hetekig, hónapokig is ragadós maradhat a felület.
- **Sárgulás:** nagyon csekély; a gyárilag tubusolt titánfehérekben gyakran ezért használják kötőanyagként.
- **Előnyök:** megőrzik a hideg, tiszta fehérséget, és nem színezik el a kéket, rózsaszínt, világos szürkét.

- **Hátrányok:** puhább, kevésbé tartós film; hajlamos zsugorodni, repedezni, ha túl vastagon viszik fel. Lassú száradása miatt a kép hosszú ideig sérülékeny.
- **Mikor használd?** Inkább gyári festékben vagy a munka legvégén, vékony finislazúrhoz. Ha külön médiumként kevernéd, gyakran társítsd valamennyi gyorsabb olajjal vagy kis mennyiségű alkyd médiummal, hogy ne nyúljon hosszúra a száradási idő.

Gyakorlati tippek az olajválasztáshoz

1. **„Soványra zsíros”** – Az alsó rétegekhez gyorsabban száradó, erősebb filmet adó **lenolajat** használj. Felfelé haladva fokozatosan növelheted a lassabb, kevésbé sárguló olajok arányát.
2. **Ne feledd a színtkorrigálást** – Ha hófehér ragyogásra vágysz, válts a végső lazúrokhoz dió-, mák- vagy pórsáfrányolajra, vagy válassz olyan gyári fehérret, amelynek kötőanyaga napraforgó- vagy sáfrányolaj.
3. **Kevert médiumok** – A legkényelmesebb, ha a palettádon egy kis tégelyben 1:1 arányban összekeversz lenolajat dióolajjal. Így közepes száradási időt és mérsékelt sárgulást kapsz, külön fázisok nélkül.
4. **Ne spórolj a minőségen** – A rosszul finomított olajok (főleg a barkácsáruházak étolaj-változatai) nehezen száradnak, sárgulnak, sőt avas szagot áraszthatnak. Művészellátóban vásárolt „cold-pressed” vagy „alkali refined” felirattal ellátott olaj a legbiztonságosabb.
5. **Tárolás** – Az olajok fény és hő hatására romlanak. Tartsd őket hűvös, árnyékos helyen, jól zárható üvegben, hogy ne avasodjanak és ne sűrűsödjének idő előtt.

Ha megérted az egyes olajok karakterét – melyik mennyire sűríti vagy világosítja a festéket, mennyire gyors a száradása, mennyire hajlamos sárgulni –, akkor tudatosan hangolhatod a festmény felületét is: matt vagy fényes, lágyan áttetsző vagy masszívan testős. A vászon végső kisugárzása nagyban múlik azon az olajcseppen, amelyet most keversz a palettádon.

Végső tipp: *Bár sokféle olaj közül lehet választani, de valójában elég 1-2féle olajat használni a munkához, legtöbbször elég a lenolaj és esetleg a standolaj használata, a többi változatot már csak a nagyon professzionális művészek szokták alkalmazni!*

Polimerizált olajok – amikor a sűrűség a barátod

A nyers növényi olajok mellett léteznek **előre sűrített, részben polimerizált olajok**. Ezek már félig „beérlett” állapotban vannak, ezért egészen másképp viselkednek a festékben.

Standolaj (hő polimerizált lenolaj)

- Vákuumban, magas hőmérsékleten lassan besűrített lenolaj; méz sűrűségű, fonalas, borostyánszínű folyadék.
- **Tükörsima, ecsetnyom-mentes felületet** ad: kitölti a mikrobarázdákat, ezért zománcszerűen terül.
- **Száradása lassú**, de a kialakuló film nagyon rugalmas és erős, kevésbé hajlamos repedezni.
- Használat: soha ne hígítatlanul, hanem pár csepp stand + ugyanannyi terpentín vagy white spirit keveréként; ideális vékony fényes lazúrokhoz, aprólékos finomításokhoz.

Napon sűrített lenolaj

- Nyitott üvegben, napfény és levegő hatására részben polimerizálódik: sűrűbb lesz, de kevésbé ragacsos, mint a standolaj.
- **Gyorsabban szárad**, ugyanakkor átlátszóbb és hajszálnyival kevésbé sárgul, mert az UV-fény „kifehéríti”.
- Selymes, enyhén fényes felületet ad, kiváló a klasszikus „lazúr üvegezéshez” és apró kiemelésekhez.
- Kisebb viszkozitása miatt akár hígító nélkül is keverhető a festékekhez – ám mindig csak vékony, felső rétegben.

Műhely-tipp: Mindkét sűrített olaj szaftos, „kövér” adalék. A képed felső rétegeiben alkalmazd, miután az alsó – soványabb – rétegek már megszilárdultak. Így nem sérted a „soványra zsíros” szabályt.

Hidegen sajtolt vagy finomított? – az olajok eredete és tisztasága

1. Hidegen sajtolt (cold-pressed)

- Magokból alacsony hőmérsékleten, vegyszerek nélkül nyerik ki az olajat.
- Gazdag természetes gyanta- és fehérjetartalommal bír, ezért **gyorsabban szárad** és valamivel erősebb filmet képez.
- Cserébe sötétebb színű és hajlamosabb a sárgulásra, különösen ha fénytől elzárva tárolt festményben használod.

- Magazinokban, plein air-es külső festésnél vagy az első aláfestő rétegekhez sokan erre esküsznek.

2. **Finomított (alkali refined vagy bleached)**

- Lúgos, vizes mosással és szűréssel távolítják el a nyers olaj szennyezőit; tisztább, halvány szalmasárga színű.
- **Lassabban, de egyenletesebben szárad;** kevésbé hajlamos az elszíneződésre.
- A legtöbb gyári festékben ezt találod kötőanyagként, mert semleges viselkedésű, jól pigmentálható.
- Ha ragyogó fehéreket vagy világos pasztell tónust szeretnél, önálló médiumként is biztonságos választás.

Összefoglalva:

- **Hidegen sajtolt lenolaj:** gyors száradás, erősebb film, cserébe picit melegebb tónus.
- **Finomított lenolaj:** tisztább szín, lassabb száradás, csökkentett sárgulás.
A hidegen sajtolt változatot sokan keverik 50-50 %-ban finomított olajjal: így erős, mégis világos réteget kapnak.

Hogyan illeszd be a palettádba?

- **Aláfestéshez:** vékony festék + hidegen sajtolt lenolaj + hígító = gyors, sovány alap.
- **Középréteg:** finomított lenolaj vagy 1:1 len-dió keverék a balansz érdekében.
- **Finom lazúr, részlet:** pár csepp napon sűrített olaj a festékszemcsék kiemeléséhez.
- **Tükörsima glazúr:** standolaj-terpentin keverék, hajszálvékony rétegben.

Ezzel a néhány olajtípussal már teljes kontrollod lehet a száradási idők, a fényesség és a hosszú távú színhűség felett – csak arra figyelj, hogy mindig a vékony, gyorsabban száradó rétegtől haladj a zsíros, lassabban szilárduló felé.

Intő szó a barkács-bolt polcáról

Ne engedd, hogy a pár száz forintos „lenolajkence” és a szobafestők olajfestékhígítója a műtermedbe költözzön!

- **A fabeeresztéshez árult lenolaj és a lenolajkence** (olaj + szikkatív + gyanta + pigmentmaradék) kimondottan asztalos- és építőipari célra készül. Gyorsítók, nehézfém-száradékok, gyantamaradékok és gombaölő adalékok vannak benne, hogy a lambéria bírja az időjárást. Ezek az anyagok a festővásznon **elszíneződést, ragacsos felületet, repedezést** okozhatnak, sőt később a pigmentet is tönkreteszik.

- A háztartási „olajfestékhígító” (lakkbenzin a barkácsboltban) durván finomítatlan; nagyobb a kéntartalma, lassabban párolog, és gyakran sárgás bevonatot hagy. A festékedben **ropogós, rideg filmet** képezhet, ami idővel lepereg a vászonról.

Művészi munkához mindig **tiszta, művész-minőségű lenolajat és oldószert** használj. Egy tubus festék, hetek munkája – nem éri meg kockáztatni az alkotásod jövőjét pár forint spórolásért.

4.

GYANTÁK ÉS BALZSAMOK, LAKKOK

A festési médiumok és lakkrétegek egyik fontos összetevője a **növényi eredetű gyanta**. Ezek a fákból kifolyó, majd megszilárduló anyagok kristályos (szilárd) vagy balzsamos (sűrű, ragacsos) formában kerülnek a festő kezébe. A gyanták fényt, mélységet, simaságot, terülő képességet adnak a festékrétegnek, a balzsamok pedig javítják a festék folyását és fokozzák a transzparenciát, ugyancsak kiválóan terülnek. Mindkét anyaggal testesebbé lehet változtatni a festőszereket, és picit növelik a festék tixotrópiáját, ez azt jelenti, hogy segít egy helyben tartani a festéket, kevésbé mozdul el, folyik meg. Lássuk a klasszikusokat.

1. Dammar – az átlátszó fénylakk

- **Származás:** Délkelet-ázsiai dipterokarp-fák gyantája; tiszta darabokban vagy apró morzsában kapható.
- **Tulajdonság:** Sárgás, viszonylag puha, terpentinben könnyen oldódik. Rövid idő alatt fényes, üvegszerű filmet ad.
- **Felhasználás:**
 - **Dammar-lakk:** 1 rész gyanta / 2–3 rész terpentin. Vékonyan fújva kiváló retuslakk; sűrűbben kenve végleges zárólakk is lehet.
 - **Festőszerben:** dammar-lakk + lenolaj (vagy standolaj) = klasszikus ragyogó lazúr-médium.

- **Figyelmeztetés:** Fényre, hőre lassan sárgul és lágy marad; a vastag lakkréteg idővel porfogóvá válhat. Vékonyan, tiszta terpentinben oldva használd.

2. Mastix – a klasszikus

- **Származás:** Mediterrán pisztáciafa (Chiosz-sziget) gyantája; kisméretű, üvegszilánkra emlékeztető darabokban árulják.
- **Tulajdonság:** Még puhább, rugalmasabb, mint a dammar; az oldata tejfehéren zavaros, de száradáskor kristálytiszttá válik.
- **Felhasználás:**
 - **Mastix-lakk:** nagyon tiszta, fényes felület, de a dammarnál is hajlamosabb a sárgulásra és ridegedésre.
 - **Megilp (márvány-médium):** mastix-lakk + standolaj habosra keverve. Sűrű zselé, amely fantasztikus csúszást ad a festéknek – Turner és Gainsborough kedvence volt.
- **Figyelmeztetés:** Vastagon kenve a leginkább repedező gyanta; modern festők gyakran lecserélik stabilabb alkyl-médiumra.

3. Copál – az üveg keménységű zománc

- **Származás:** Félig fosszilis, trópusi keménygyanta (Kelet-Afrika, Dél-Amerika).
- **Tulajdonság:** Sokkal keményebb, mint a dammar vagy a mastix, oldhatósága is nehezebb. Általában hővel elő-„főzik”, vagy forró lenolajban duzzasztják meg, majd terpentinben feloldják.
- **Felhasználás:**
 - **Copál-médium:** olaj + copál + oldószer – tükörfényes, rendkívül ellenálló film, 19. századi zománcszerű képek titka.
 - **Copál-lakk:** páncélszerű záróréteg, bútorlakk-keménységű, alig sárgul.
- **Figyelmeztetés:** A túl vastag copál-réteg rideg, pattogásra hajlamos; a főzési-oldási procedura otthon bonyolult és gyúlékony.

4. Balzsamok – folyós csillogás egy cseppben

Balzsamnak – vagy szakszóval **oleoresinnek** – azokat a fenyőeredetű, sűrű „mézeket” nevezzük, amelyekben **természetes olaj és gyanta egyszerre van jelen**. A fából kifolyva ragacsos folyadékként gyűjtik, így eleve félig oldott állapotban kerül a festőhöz. Kis mennyiségben is látványosan javítja a festék siklását és áttetszőségét, és nagyon szép, simára terülő festék réteget eredményez.

- **Velencei terpentín** (más néven larch balsam) testes, sűrű, sötétméz-színű szirup, markáns, gyógynövényes illattal. Néhány csepp belőle selymesen „csúszo” ecsetkezelést ad és mély, üveges fényt – közben enyhén lassítja a száradást. A klasszikus lazúr-médiumok alapszereplője: egy hagyományos receptben például egy rész balzsamot kevernek egy rész standolajjal és két rész terpentinnel.
- **Vörösfenyő-balzsam** tulajdonképpen ugyanaz a termék – gyakran angol címkéken *larch balsam* néven fut. Állaga, színe megegyezik a velencei terpentínével, de a festékben még könnyedebb, „lebegő” ecsetnyomot és rendkívül ragyogó glazúrt hoz létre. Finom részletek, hajtincsek, felhőperemek esetén kedvelt, ahol szó szerint egyetlen légies húzás is számít.
- **Kanada-balzsam** áttetszőbb, világosabb szirup, enyhébb illattal. A festékhez keverve kristálytisztá, optikailag tiszta fényt biztosít, és a három közül **a legkevésbé hajlamos sárgulni**. Épp ezért luxus-lazúrokhoz vagy olyan befejező rétegekhez használják, ahol elengedhetetlen a teljes színhűség és a finom fényjáték.

Minden balzsam **oldószerrel együtt** működik – önmagában túl sűrű. A jó kiinduló arány lazúrmédiumhoz: egy-két csepp balzsam, ugyanannyi standolaj és kétszeres mennyiségű terpentín vagy szagtalan hígító. A hatás látványos, ezért könnyű túlzásba vinni; maradj mértékletes, hogy a fény ne verje el a festmény egyensúlyát.

Lakkkészítés dióhéjban

1. **Zárolakk (25–30 % gyanta)** – tartós védelem, magas fény.
Csak teljesen száraz képre.
2. **Retuslakk (5–10 % gyanta)** – vékony réteg, matt foltok frissítésére, lazúrok közé.
3. **Festőszer-alap (kb. 1/3 gyanta-lakk + 2/3 olaj)** –
ragyogó, csúszós médium lazúrhoz.

Mindegyikhez tiszta terpentint vagy jó minőségű, szagtalan oldószert használj; a gyanta kristályokat szobahőmérsékleten 1–2 nap alatt feloldja.

Szűrd át a keveréket kávéfilteren, hogy a maradék törmelék ne kerüljön a képre!

Összegzés

- **Dammar és mastix:** a ragyogás klasszikusai, de csak vékonyan, mert sárgulnak és lágyak.
- **Copál:** páncél kemény fényzománc – haladóknak és vékony rétegben.
- **Balzsamok:** folyékony csoda-csúszást adnak; egy csepp elég, de mindig oldószerrel.

A gyanták és balzsamok csodás mélységet, fényt és évezredes patinát kölcsönöznek a festéknek – **ha mértékkel, és a megfelelő rétegben használod őket.**

Alkid gyanták – a modern műtermi „turbó”

Amíg a dammar vagy a mastix a fák könnye, addig az **alkidgyanta** laboratóriumban születik: növényi olajok zsírsavát (len, szója, ricinus) és poli-karbonsavakat (például ftálsavat) polimerizálják magas hőmérsékleten. A végeredmény egy olajrokon, de már részben térhálós műgyanta, amely több szempontból is forradalmasította az olajfestést. **Fontos: az alkyd gyantákban van oldószer!**

Miért szeretik a festők?

1. **Villámgyors száradás.**
– Ugyanúgy „zsíros” kötőanyag, mint a lenolaj, de oxidációja felgyorsul: egy alkid-médiumos réteg akár 6–24 órán belül érintésszáraz. Ez óriási előny rétegezésnél vagy határidős munkánál.
2. **Erősebb film, kevesebb repedés.**
– A polimerizált szerkezet sűrű, rugalmas hálót képez, amely jobban ellenáll a hőingadozásnak és a mechanikai

ütődéseknek, mint a puhább természetes gyanták vagy a tiszta olaj.

3. Tiszta, üvegfényű átlátszóság.

– Az alkid lakkok csekély mértékben sárgulnak, és hosszú távon is üvegszerűen világosak maradnak; ezért kedveltek lezáró, védőbevonatként is.

4. Univerzális kompatibilitás.

– „Olajban oldódó” anyag, vagyis keverhető a hagyományos olajfestékekkel, lenolajjal és a legtöbb oldószerrel. Ha a tubusfestéked 20–30 %-át Liquin-nel kevered, már érezhetően gyorsul a száradás, és nő a simaság.

Milyen formában kapható?

- **Folyékony médiumok** (Liquin Original, Galkyd, Talens Fast Dry, Fluix): áttetsző, borostyánszínű szirup, ami hígítja és krémesíti a festéket.
- **Zselék, paszták** (Liquin Impasto, Galkyd Gel, Neo Megilp): spatulával is formázhatók, vastag, rugalmas impasztókat építhetsz velük, amelyek meglepően gyorsan „kőkeménnyé” kötnek.
- **Alkid-alapú kész olajfesték** (pl. Griffin Alkyd, Gamblin FastMatte): magában hordozza a gyorsító gyantát, ezért a tubusból kinyomva is extragyors.

Mire figyelj?

- **Bőrfólia-effektus.** A felszín gyorsan megszikkad, de a mélyebb réteg még napokig lágy lehet. Vastag ecsetnyomoknál várd meg, hogy valóban átszáradjon, különben a kemény „héj” alatt bezáródik a nedves festék, ami később ráncosodást okozhat.

- **„Soványra zsíros” továbbra is érvényes.** Alsó rétegbe mehet több alkid, felsőbe több olaj – soha fordítva, különben az alsó film előbb köt meg, és felrepsztheti a rákerülő lassabb réteget.
- **Ne keverd természetes gyantás megilppel nagy mennyiségben.** A mastix vagy dammar puhább, a copál keményebb – az eltérő rugalmasság kevert rétegben feszültséget szülhet. Ha mégis kombinálnál, inkább vékony lazúrban, próbadarabon teszteld.
- **Oldószerhasználat.** Bár az alkid-médiumok oldószert is tartalmaznak, a festékbe keverve már nincs szükség többlet terpentinszagra. A palettára öntsd ki kis adagban, és az ecsetet töröld gyakran, így elkerülsz a túl-hígítást.

Gyors receptek a műteremben

- **Expressz aláfestés:** 2 rész normál olajfesték + 1 rész Liquin Original + néhány csepp terpentín → egy éjszaka alatt matt, kész a tovább festésre.
- **Fényes impasztó:** 1 rész standolaj + 1 rész Liquin Impasto → vajszerű, testes anyag, 24 óra múlva már porszáraz.
- **Szatin-finis záróréteg:** 1 rész alkid lakk + 1 rész szagtalan hígító → vékonyan fújva, 2–3 óra és pormentes, egy hét múlva teljesen kikeményedik.

Az **alkidgyanta** tehát a **természetes gyorsító és stabilizátor:** behozza az olajfestés világába azt a tempót, amelyet korábban csak az akrilfestők élveztek, anélkül hogy feláldoznád az olajfesték mélységét és fényét. Kísérletezz vele, de tartsd szem előtt a rétegezési szabályokat – így a kép nemcsak gyorsan, hanem tartósan is fog ragyogni.

5.

SZIKKATÍVOK

Szikkatívok – amikor a festéknek „lököt” kell

A száradó olaj természetes módon napok–hetek alatt keményedik meg. Ha sietsz, vagy vastag impasztórétegeket építesz, **szikkatív** (angolul *drier*) egy-két cseppje elvégezheti a „háttérkémiai” munkát: fémet juttat az olajhoz, amely katalizátorként felgyorsítja az oxidációt. A szikkatív soha nem helyettesíti az oldószert vagy az olajat – kizárólag **gyorsító adalék**. Mindig keverd a festékbe a palettán, és mértékkel bánj vele, különben ráncosodást, ridegedést, sőt idő előtti repedést okozhat.

A leggyakoribb fém-komponensek

Kobalt – a „rakéta”

- A legerősebb modern katalizátor: egyetlen csepp is órákkal rövidíti a száradást.
- Enyhén kékeslila árnyalata van, ami nagy mennyiségben hideg fátlyat adhat a világos színeknek.
- Ideális gyors aláfestéshez, impasztóhoz; világos tónusokban maradj a minimális adagolásnál.

Kalcium és cirkónium – a semleges segítők

- Színtelen, átlátszó sók, ezért a fehérek és pasztellek legjobb barátai: **nem színezik el** a festéket, mégis érezhetően felgyorsítják.
- Hatásuk enyhébb, mint a kobalté; biztonságosabb kezdőknek, mert kisebb a ráncosodás veszélye.
- Gyakran kombinálják egymással vagy kobalttal: a kalcium/cirkónium „aládolgozik”, a kobalt megadja az első löketet.

Mangán – a „melegítő”

- Gyorsító ereje kobalt és kalcium között; enyhén barnás tónust adhat, ezért sötét színekben kedvelt.
- Régebbi, klasszikus olajfesték-receptúrák állandó összetevője; barnák, vörösek, földszínek hamarabb kötnek tőle.

(Történetileg az ólomszikkatív volt a legjobb mindenek, de a mérgező ólom miatt ma már alig kapható művészellék-boltokban.)

Haarlem szikkatív – a „holland titok”

A holland festők 17. századi gyorsító keveréke modern üvegben is kapható. Két változat létezik:

- **Haarlem szikkatív – sötét (Haarlem drier)**
 - Sűrű, mélybarna szirup, dammar- vagy kopálgyantával, eredetileg ólom- és mangán-sókkal.
 - Ragyogó, mély fényt ad a meleg tónusoknak, pillanatok alatt „bőrösít”.
 - Sötét színekhez, barnákhoz, földszínekhez ajánlott – világos festékekben elszínez.

- **Haarlem szikkatív – fehér**
 - Világos, áttetsző változat, ólom nélkül; kobalt–cirkónium-kombinációval gyorsít, gyantatartalma alacsonyabb.
 - Fehérékhez, pasztellekhez fejlesztették, hogy ne okozzon sárgulást vagy szürkülést.
 - Ugyanúgy erős koncentrátum: legtöbbször **egyetlen csepp egy diónyi festékhez** bőven elegendő.

Biztonság és adagolás

1. **Soha ne töltsd a festékes tubusba** – csak a palettán keverd hozzá, különben egész tubusnyi festéked beráncosodhat.
2. **Alapszabály:** egy borsónyi festékhez 1 csepp erős (kobalt-alapú) szikkatív. Ennél többenél a felszínen „bőr” képződik, alatta ragacs marad a festék, amely később reped.
3. **Rétegezés**kor mindig az alsó, gyorsabban száradó rétegbe menjen a szikkatív; a fölé kerülő, lassabb olaj-gazdag réteg stabil marad.
4. **Tartsd zárva a palackot** – ezek a szerek illékony oldószert és fém-szappanokat tartalmaznak. Gumikesztyű, jó szellőzés kötelező.

A szikkatív tehát **gyorssegély, nem mindennapi zsíros kenyérrevaló**: okosan használd, és a lassú olajfesték is felveheti a modern tempót, miközben a festői mélység és rugalmasság megmarad.

Kiegészítés – hogyan adagold biztonságosan a szikkatívet?

A legegyszerűbb, ha **nem közvetlenül a tubusfestékhez cseppented**, hanem előbb elkészítesz egy kis mennyiségű festőszert (olaj + oldószer + esetleg gyanta), és **ebbe** keversz szikkatívet. Így sokkal egyenletesebben oszlik el, és kevésbé csábít a túladagolásra.

Általános irányelvként tartsd szem előtt, hogy a szikkatív **maximális aránya a festék tömegéhez viszonyítva 0,5–1 %** legyen. Ez nagyjából *egy csepp gyorsító* egy mokkáskanál (diónyi) festékhez. Ennél több könnyen bőrösödéshez, ráncosodáshoz vezethet – különösen világos színeknél.

6.

FESTŐSZEREK, MÉDIUMOK

A tubusos olaj szinte bármit elvisel, de a legkényelmesebb akkor lesz, ha **egy arra hangolt folyékony médiumot** keversz hozzá. Ezek a festőszerek olaj-oldószer-gyanta vagy olaj-alkid-oldószer keverékek, amelyek beállítják a festék viszkozitását, fényét és száradási idejét. Magyar művészellátókban ma már szép választékot találsz: lengyel, holland, olasz, francia és brit gyártók kész médiumai sorakoznak a polcokon.

1. A klasszikus „1 : 1 : 1” univerzál

A régi mesterek alapreceptje: **egy rész finomított lenolaj, egy rész dammar-lakk, egy rész terpentin**. Kellemesen folyós, gyorsan terül, fényt és enyhe selymességet ad. Sokan ma is maguk keverik frissen, de ugyanezt a karaktert megtalálod palackozva:

- **Renesans Painting Medium** – a lengyel cég klasszikus, sárgás árnyalatú univerzálisa; kíméletes szikkatív is van benne, ezért pár nappal gyorsabban szárad, mint a házilag kevert változat.
- **Royal Talens Rembrandt Painting Medium** – holland recept, finomabb dammar-oldat, így kevésbé sárgul, mégis ragyog.

Használd vékonyabb festékrétegekhez, lazúrhoz, finom átmenetekhez; vastag impasztóra nem ő a legjobb, mert puhább filmet hagy.

2. Gyorsító, modern médiumok (alkyd-bázis)

Ha határidő, rétegezés vagy plein air miatt órákban – nem napokban – méred az időt, válts alkydra.

- **Winsor & Newton Liquin Original** – borostyánszínű, szirupszerű médium, a magyar boltok legnépszerűbbje. Egy éjszaka alatt már érintésszáraz a réteg.
- **Renesans Flux Médium** - Hasonló a Liquin Originalhoz.
- **Liquin Fine Detail** – ugyanettől a márkától hígabb, önthető állag; portré és miniatúra munkák kedvence.
- **Royal Talens Alkyd Medium Quick Dry** – Rembrandt sorozat gyorsítója; kevertebb szagú oldószerrel, de szuper gyors.
- **Gamblin Galkyd** (néhány webshopban elérhető) – kissé sűrűbb, nagyon erős film, impasztónak is elbír vastag vonásokat.

Ezeknél elég 20–30 % médium a festékhez. Több alkyd → gyorsabb kötés, de hamar „bőrösödhet” a felszín, ezért ne hagyd túl vastagra.

3. Lazúr-és fényspecialisták

Ha kifejezetten áttetsző, zselés, kristályfényű réteget akarsz építeni, nézd meg ezeket a készítményeket:

- **Lefranc Bourgeois Médium Flamand** – finomított lenolaj + dammar + kanada-balzsam; selymfényű, csúszós, hosszú ecsetvonásokat ad.

- **Ferrario 1919 Medium N°3** – olasz balzsamos zselé, amely tompa oldószerszag nélkül is könnyen terül; a földszínek ragyogását „felkapcsolja”.
- **Umton Painting Medium** – cseh tradíció: állaga a Liquin és a klasszikus olaj között; közepes száradás, finom fény.

Ezekből tényleg **néhány csepp** is sokat változtat: a festék üvegesen elterül, a pigment mélyebbre kerül, és a fény a réteg alatt ver vissza.

4. Erős impasztó és textúra

Ha kést, spatulát, vastag ecsetet használsz, de nem akarsz fél évig várni a száradásra:

- **Liquin Impasto** – fehéres, zselés anyag; vastagon is gyorsan köt, repedés nélkül.
- **Talens Painting Paste Alkyd** – tubusba préselt „főtt” alkyd-gél; a festékhez adagolva mennyiséget ad, de nem vesz el a teltségéből.

Hogyan válassz?

1. **Ha klasszikus rétegező vagy** → egy enyhe dammaros univerzál (Talens Painting Medium, Renesans univerzál) tökéletes.
2. **Ha gyors rétegekben dolgozol** → Liquin Original, Galkyd vagy bármely „Quick Dry” feliratú alkyd médium.
3. **Ha ragyogó lazúrokra vágysz** → Lefranc Flamand vagy **Ha spatulázol** → Liquin Impasto vagy Talens Painting

Paste, mert a gyors kötésű, rugalmas gél meggátolja a repedést.

És a praktikus zárszó: **mindig olvasd el a flakon hátulját**. A gyártók feltüntetik, hogy a médium mennyire gyorsít, selymesít, fényesít; egy próba palettán kísérletezz, mielőtt a kész festményre mennél. A folyékony festőszerek igazi varázs szerek – de csak akkor, ha tudatosan, célnak megfelelően és mértékkel használod őket.

7.

OLDÓSZERMENTES FESTÉS

Oldószermentes olajfestés – két járható út

A terpentin- vagy hígító szag nélkül festeni nemcsak egészségesebb, hanem – meg fogod látni – festőileg is izgalmas kihívás. Az alábbi két módszerrel teljesen kiiktathatod a párolgó oldószereket a műteremből.

1. Vízzel hígítható olajfestékek

Hogyan működik?

A gyártók a len- vagy szójaolaj molekulaláncát úgy módosítják, hogy a festék diszperziója vízzel is elegyedjen. A száradás továbbra is oxidációval történik, tehát festményed ugyanolyan tartós lesz, mint a hagyományos olajjal.

Elérhető márkák Magyarországon

- **Royal Talens Cobra** – professzionális pigmenttartalom, a gyár teljes vízbázisú médiumcsaládot kínál (gyorsító, lazúr, impasztó).
- **Winsor & Newton Artisan** – gazdaságos sorozat, jó induló paletta; vízzel hígítható stand-olaj és gyors szárító médium is kapható hozzá.

- **LUKAS Berlin** (egyes webshopokban) – német, közép kategóriás kínálat.

Festési élmény

- Víz hozzáadásával a festék először tejfehéren opálos lesz, majd a víz elpárolog, és a réteg kitisztul.
- A víz gyorsan elillan, ezért hosszabb munkához keverj egy-két csepp saját gyári médiumot is, különben hirtelen száradást tapasztalsz.
- Ecset mosáshoz elég a langyos víz + szappan – nincs hígító!

2. Hagyományos olajfesték – oldószer nélkül

Ha ragaszkodsz a klasszikus tubushoz, egyszerűen hagyd ki a hígítót, és **csak olajjal, illetve oldószer-mentes zselével** állítsd be a festék állagát.

Egy-rétegű (alla prima) megoldás

Az egész festményt egyetlen, közép-vastag rétegben viszed fel. Így nem kell „sovány–zsíros” lépcsőzést számolgatni.

- **Viszkózus finomított lenolaj** lazítja az ecsetnyomot, de nem folyik meg.
- **Standolaj** néhány cseppben kisimítja a felületet, fényt ad, ugyanakkor nem hígítja túl.
- **Oleogél / olajzselé** (finom szilika + len- vagy napraforgóolaj) vajszerű krémet csinál a festékből: jobban terül, de nem veszít a testéből. Itthon a Renesans Oleogel, a Talens

Cobra Solvent-Free Painting Medium vagy a Gamblin Solvent-Free Gel is beszerezhető.

- **Impasztó paszta** (alkyd- vagy wax-bázisú) akkor jön jól, ha késsel vastagon építenél; sűríti a festéket és gyorsítja a kötést – terpentint itt sincs.

Többrétegű, mégis oldószermentes módszer

Ha rétegezni szeretnél, a „sovány” helyett **kevesebb olaj- több pigment** számít soványabbnak. Keverj több festéket kevesebb médiumba, majd a felső rétegbe adj több stand- vagy dióolajat / oleogélt. Így oldószer nélkül is betartod a stabilitási elvet.

Ecsetmosás terpentinszag nélkül

- Töröld ki a festéket papírral → mártsd az ecsetet egy kis **len- vagy napraforgóolajba és öblítsd el** → ezután dolgozd át szappannal, langyos vízzel öblítsd. Ezzel az olaj „felfogja” a pigmentet, és a szappan már könnyen kimossa – semmi benzin, semmi szag.

Fontos: *Ha gyantát is tartalmaz a festék, festőszers, akkor azt a szappan nem fogja tudni kioldani az ecsetből ilyenkor muszáj oldószerrel kiöblíteni az ecsetet, pl. szagtalan hígítóval, és csak utána jöhet a végső, szappanos elmosás.*

Összefoglalva:

- *Ha a legegyszerűbb és legszárazabb levegőjű megoldást akarod, próbáld ki a Cobra vagy Artisan vízzel hígítható olajfestékeket.*
- *Ha a hagyományos festék textúrája vonz, de lemondanál a terpentinszagról, dolgozz finomított len- és standolajjal, illetve szagtalan olajzselével; egy-rétegű alla prima esetén pedig felejtse el végleg a hígítót.*

Mindkét út teljesen életképes – csak dönts el, melyik illik inkább a stílusodhoz és a türelmedhez.

UTÓSZÓ – MOST KEZDŐDIK AZ IGAZI KALAND

Az olajfestés világa határtalan: a fenyőgyanta illatától a selyemfényű lazúrokig minden ecsetvonás új élményt rejt. Ebben a könyvben végigjártuk a legfontosabb, anyagokat és elveket – de valójában **csak a jéghegy csúcsát láttad**.

Ha szeretnéd a most megszerzett alapokat **rendszerbe rendezni, kísérleteken át elmélyíteni**, csatlakozz a **KINVA Art Akadémia – Bevezetés az Olajfestészetbe** online tanfolyamához. A kurzuson:

- **5 komplett festményt** festünk végig együtt, a vázlattól a lakkozásig;
- **több mint 30 lecke és 15 órányi HD-videó** mutatja előben a technikákat, tempót, ecsetkezelést;
- **száz oldalt meghaladó, fotókkal illusztrált tananyag** vezet végig a pigment-, médium- és színválasztás finomságain;
- megtanulod felismerni a **legfontosabb pigmentek** karakterét, fényállóságát, fedőképességét;
- személyre szabott **festék- és palettatanácsot** kapsz, hogy magabiztosan építhesd fel a saját színrendedet.

Könyvünk lapjai most bezárulnak, de a vászon továbbra is nyitott – rajtad áll, mennyire mélyre merülsz.

➡ Irányítsd a telefonod kameráját a könyvben elhelyezett QR-kódra, vagy kattints a következő linkre:

<https://artakademia.hu/bevezetes-az-olajfesteszetbe-online-festotanfolyam/>

Csatlakozz, és engedd, hogy az olajfesték színei ne csak elmeséljék, hanem **megteremtsék** a saját történetedet. Találkozunk a virtuális műteremben

Baráti üdvözlettel:

Nagy Krisztián - KINVA

QR KÓD:

A SZERZŐRŐL

Nagy Krisztián - Művésznevén: KINVA, 1999-óta foglalkozik festéssel, Sáry Zoltán tanítványa volt, később autodidakta módon képezte magát. KINVA 2007-óta kizárólag a festéssel foglalkozik, évente több alkalommal vezeti a saját szervezésében létrejött alkotótáborokat, 2014-ben Magyarországon elsőként kezdte el a festészetet online tanfolyami formában is oktatni. Szervedélye a régi és új festőtechnikák megismerése és a festészet anyagaival való kísérletezés.